

BEGELEIDENDE NOTA

In navolging van het overleg op 26 augustus 2026 met de voorzieningen die Veilig Verblijf aanbieden en de IROJ-ondersteuners voorzien we deze begeleidende nota als aanvulling op de daar gepresenteerde en besproken PowerPoint en als schriftelijke bevestiging van de zaken die in het gesprek aan bod kwamen.

VERDUIDELIJKINGEN BIJ DE POWERPOINT

24 plaatsen

Op basis van het beschikbare budget voor '27 en '28 kunnen 24 herstelgerichte time-out plaatsen worden gecreëerd. Het gaat in de eerste plaats om ombouw van bestaande plaatsen in Veilig Verblijf. De maximale groepsgrootte blijft 6 jongeren, ook als er gekozen wordt voor de integratie van één of meerdere plaatsen time-out in een bestaande werking Veilig Verblijf.

De 24 plaatsen dienen vanaf 1 januari 2027 beschikbaar te zijn. Zodra de samenwerking tussen Opgroeien en de betrokken voorziening is vastgelegd, kan hierop geanticipeerd worden. Dit maakt het mogelijk om de ombouw op een geleidelijke en ongedwongen manier te realiseren.

Uiteraard is het niet de bedoeling om lopende trajecten van jongeren in de settings/plaatsen Veilig Verblijf in ombouw voortijdig af te breken wanneer dit niet strookt met de doelstellingen of de natuurlijke evolutie van hun traject. Een duurzame overgang voor de jongeren die nu begeleid worden vanuit een setting Veilig Verblijf is een belangrijk aandachtspunt bij de ombouw.

Groepsgrootte: 1 tot max 6 jongeren

Er wordt niet langer een vaste groep(sgrootte) naar voor geschoven. Er kunnen dus 1, 2, 3 ... tot 6 reguliere plaatsen Veilig Verblijf per leefgroep omgebouwd worden naar een time-outplek. Ook een samengestelde groep, regulier Veilig Verblijf én time-out, kan maximum 6 plaatsen tellen.

Groepsgrootte heeft een impact op de manier waarop andere criteria invulling krijgen. Zo stelt een leefgroep met één of twee time-outplaatsen en vijf of vier reguliere plaatsen andere verwachtingen op het vlak van herstelgericht werken, afstemming en leefgroepdynamiek dan een leefgroep waarin zes jongeren een time-outtraject volgen.

Keuzes voor bepaalde groepssamenstellingen worden weloverwogen gemaakt met oog voor impact op jongere, leefgroep en team.

Jongens en meisjes (niet-) gemengd

De voorziening maakt kenbaar of het aanbod voor meisje(s), jongen(s) of binnen een gemengde groep is. De vermelding van geslacht dient hierbij als indicator voor de beoogde groepssamenstelling, met het oog op veiligheid en afstemming op mogelijke kwetsbaarheden. Gemengd werken kan op trajectniveau; indien een volledige leefgroep van 6 plaatsen time-out biedt, dan dient het aanbod er te zijn voor jongens OF meisjes.

Organisatorisch zal duidelijk moeten zijn hoeveel plekken er beschikbaar zijn voor jongens en hoeveel voor meisjes en hoeveel voor beide. Het is ook belangrijk dat er voldoende regionale spreiding is waar meisjes/jongens terecht kunnen. Aandachtspunt is dat er momenteel meer herstelgerichte time-out wordt aangevraagd voor jongens.

Een inclusief TO-aanbod

We willen vermijden dat time-out een sectoraal verhaal wordt en blijven dus inzetten op mogelijkheid van instroom in het time-out aanbod voor jongeren die op het moment van aanmelding voor een time-out in een voorziening verblijven erkend door Opgroeien, het VAPH of de geestelijke gezondheidszorg.

Maximaal gelijk gespreid over Vlaanderen

Om aan herstel en vanuit samenwerking te kunnen werken tijdens de time-out is een haalbare fysieke afstand tussen de time-out plek en de uitsturende voorziening /gewoonlijke leefomgeving van de jongere nodig.

Ook om logistieke redenen is het wenselijk dat het time-out aanbod een voldoende spreiding kent.

Tegelijk is het niet de bedoeling om met regionale exclusiviteit te werken. De doelstellingen van de time out op casusniveau, het belang van de jongere en een zinvolle en consistente vormgeving van het traject van de jongere zijn de bepalende criteria inzake het bepalen van het gepaste time-out aanbod.

Heropnameplicht

De heropnameplicht voor de uitsturende voorziening geeft duidelijkheid voor de jongere, de ontvangende en de uitsturende voorziening en komt de continuïteit van het traject ten goede.

2 weken – éénmalig gemotiveerd verlengbaar met 2 weken

Een time-out traject duurt 14 dagen. Een time-out traject kan gemotiveerd verlengd worden met 14 dagen. Een verlenging telt als een traject. De procedure en afstemming die gevolgd dienen te worden om een verlenging te kunnen maken wordt uitgewerkt en gecommuniceerd in het voorbereidingstraject richting 1/1/27.

20 trajecten per jaar per plaats/ een verlenging telt als een traject (20 trajecten: niet-unieke jongeren)

Er wordt geteld volgens traject en niet volgens unieke jongere. Er moet wel een verblijfscomponent verbonden zijn aan time-out. Jongeren kunnen meerdere time-outs nodig hebben om continuïteit, veiligheid of de-escalatie te realiseren. In dat geval worden elk van die time-out trajecten apart geteld.

Geslotenheid kan geboden worden

Geslotenheid betekent dat één gesloten buitenschil kan worden geboden wanneer dat noodzakelijk wordt geacht als proportionele en subsidiaire interventie.

Tegelijk willen we geslotenheid niet beperken tot enkel het infrastructurele aspect. Een jongere die bv. enkel onder begeleiding buiten gaat, kan ook een vorm van geslotenheid bieden passend bij het traject. De geboden geslotenheid moet individueel gedifferentieerd kunnen worden.

Een herstelgerichte time out waarbij gesloten infrastructuur nodig wordt geacht moet beschouwd worden als een *ultimum remedium* interventie. Time-out in spoor 3 kan met andere woorden enkel worden ingezet als alle andere opties om herstel, de-escalatie, veiligheid of continuïteit te realiseren overwogen en uitgeprobeerd, maar om gemotiveerde redenen uitgesloten zijn. De mogelijkheid een gesloten buitenschil te bieden kenmerkt time-out in 'spoor 3'. Indien geslotenheid niet noodzakelijk wordt geacht is een open of alternatief time-outaanbod een meer passende keuze.

Een ruimere visie op- en handelingskaders voor het vormgeven van (de verhouding tussen) geslotenheid, veiligheid, beveiliging en ontwikkeling wordt uitgewerkt en gecommuniceerd in het verdere voorbereidingstraject.

Opnameplicht

Het principe van opnameplicht blijft overeind. Tegelijk zijn we ons ervan bewust dat de kwetsbaarheid van een jongere/de leefgroep een belangrijk argument kan zijn om een time-outtraject eventueel (nog) niet op te starten. Uitgangspunt blijft dat als een plek open is, moet kunnen opgestart worden - tenzij een gemotiveerde afweging aangeeft dat uitstel noodzakelijk is om de veiligheid of draagkracht van de jongere of de leefgroep te waarborgen.

Herstelgericht karakter

Doel van een time out is altijd dat de jongere zich ondersteund en verbonden voelt. Time out is een volwaardige en doelgerichte interventie, binnen een lopend traject. Time out is geen sanctie of breuk. Time out is een tijdelijke en veilige tussenstap, gericht op rust en herstel.

Herstelgericht kunnen werken is medebepalend voor criteria als duur, regionale spreiding, heropnameplicht, e.a.

Inbedding in grotere organisatie

De time-outwerking is ingebed in een grotere organisatiestructuur die garanties kan bieden om wanneer nodig de time-outwerking te ondersteunen zodat deze werkzaam blijft. Dit biedt bovendien bijkomende garanties om nabijheid, opvolging en een veilige omgeving te verzekeren.

Ervaring met complexe casussen

Het team heeft aantoonbare ervaring om met complexe casussen te werken, interdisciplinair af te stemmen, te stabiliseren in crisissituaties, herstelgericht te handelen en planmatig samen te werken met de leefgroep of voorziening van herkomst. Deze expertise wordt structureel verankerd binnen het team.

Samenwerking tussen voorzieningen i.f.v. herstel en continuïteit

Tijdens het verblijf van de jongere in de time-outwerking wordt intensieve samenwerking verwacht met de leefgroep of voorziening van herkomst om continuïteit en relationele veiligheid te waarborgen. Herstel en verbinding met het hulpverleningstraject staan daarbij centraal.

Regionale afstemming

Bij de uitbouw van het aanbod wordt rekening gehouden met de impact op het bestaande aanbod in de regio, de regionale samenwerking en een optimale geografische spreiding van het aanbod.

ANDERE ELEMENTEN UIT HET GESPREK

Naast de criteria werden nog andere zaken besproken.

Timing & bezorgdheid rond consistentie

- Opgroeien wil samen met de sector gedurende 2027-2028 monitoren:
 - Hoe wordt gebruik gemaakt van de time-out? Biedt het voldoende antwoord op de noden? Hoe verlopen de trajecten?
 - Intentie om dit co-creatief en in samenspraak met de sector te doen.
- ‘Evaluatie’ is dus eerder bedoeld in de positieve zin:
 - Samen bekijken we wat goed loopt en dus behouden kan blijven en wat kan verbeterd worden en hoe.
 - Eventuele veranderingen in 2029 zullen samen voorbereid worden met de sector.

Jeugdhulp, VAPH en GGZ

De bezorgdheid wordt geuit dat een voorziening intekent op een heel ruime doelgroep, wat niet evident is naar expertise-opbouw toe.

Opgroeien en de Jeugdhulp kunnen dit niet alleen. We zetten in op een intersectorale samenwerking waarbij ook VAPH en GGZ betrokken wordt. Die gesprekken zijn lopende.

Bezorgdheid rond impact op jongeren in VV/de hulpverlening

Time-outplekken realiseren vanuit het ombouwen van plaatsen Veilig Verblijf heeft een duidelijke impact op jongeren in Veilig Verblijf en het jeugdhulplandschap.

Opgroeien erkent en deelt de bezorgdheden die daarrond worden geuit. In het grotere geheel van hervormingen zien we mogelijkheden om deze uitdagingen te ondervangen. In de overgangsperiode en tot het moment waarop deze ruimere hervormingen voelbaar zijn zullen alle extra inspanningen een wezenlijk verschil maken en zal samenwerking en dialoog uitermate belangrijk zijn. Om de veranderingen te begeleiden naar een wenselijke situatie zet Opgroeien extra in op een ondersteuningstraject van de aanbieders time-out en een goede monitoring van de noden en werkzame elementen. Mogelijkheden voor passende en specifieke verwachtingen inzake bezetting en benutting van time-out capaciteit wordt verkend.

VOLGENDE STAPPEN

Er is enige tijd om de impact van dit nieuwe kader intern te bespreken en hierover ook regionaal af te stemmen. Opgroeien ontvangt graag reactie tegen **15 september 2026, 17u**.

Er zal geen nieuwe oproep komen. We zullen via (bilaterale) gesprekken tot beslissingen komen.

Stap 1: We vragen elke voorziening Veilig Verblijf **tegen 15 september 2026, 17u**, via een intentieverklaring te laten weten of er bereidheid is 1 of meerdere time-outplaatsen te organiseren. Deze intentieverklaring wordt gemaild naar voorzieningenbeleid@opgroeien.be en bevat volgende gegevens:

- Naam voorziening
- Regio van de voorziening
- Het aantal plaatsen dat je wil voorzien voor time-out (tussen 0 en 6 per leefgroep)
- Voor wie het aanbod toegankelijk is: jongens/ meisjes/ gemengd

Indien je **geen intentie** hebt om time-out plaats(en) aan te bieden, vragen we ook om dat te laten weten. Ook die informatie draagt bij aan het snel zicht krijgen op het mogelijke aanbod en de regionale spreiding.

Stap 2: Opgroeien engageert zich om tegen 21 september 2026 de intentieverklaringen te bekijken in functie van totaal aantal time-outplaatsen, verdeling jongens/meisjes en regionale spreiding. Ten laatste op 21 september 2026 ontvangt elke voorziening die de intentie uit een aanbod time out te organiseren een **beslissing en communicatie over het verdere proces** dat we samen zullen lopen in aanloop naar 1 januari 2027.

Stap 3: Elke voorziening die een time out aanbod zal realiseren **beschrijft de aanpak en het inhoudelijk aanbod** van de herstelgerichte time-out. We houden de administratieve belasting hiervoor laag. De bepaling van de timing van de beschrijving van het aanbod is onderdeel van de bilaterale gesprekken.

Dit document dient de afstemming over- en ontwikkeling van visie en handelingskaders te ondersteunen. Het vormt ook een eerste element in de monitoring die een noodzakelijk element is in de verdere toekomstige bestending- en ontwikkeling van werkzame time-out praktijken.

Stap 4: In aanloop naar de opstart worden **bijeenkomsten** georganiseerd in functie van inhoudelijke aanpak/visie en kennisdeling/uitwisseling met de time-outleefgroepen van de gemeenschapsinstellingen. Wil je graag time-outaanbod vormgeven vanaf januari 2027, dan mag je alvast volgende data als placeholder in je agenda zetten:

- 29 september** 2026, namiddag ((online)bijeenkomst met alle initiatiefnemers)
- 6 oktober** 2026 (bezoek en uitwisseling met GI De Kempen) en
- 21 oktober** 2026 (bezoek en uitwisseling met GI De Zande).